

Nacrt Nacionalnog plana oporavka i otpornosti

Očitovanje društva Atlantic Grupa d.d.

Trenutačna verzija javno objavljenog sažetka Nacionalnog plana za oporavak i otpornost ne daje jasan okvir i informacije na koji način je planirana raspodjela sredstava dostupnih Republici Hrvatskoj. Prije svega, planirana sredstva isključivo su raspodijeljena prema makro kategorijama, pri čemu se ne navodi za koje je investicije planirana dodjela bespovratnih sredstava, a za koje financijski instrumenti. Trenutačno, iz dostupnog sažetka nisu dostupne jasne informacije koliki je iznos bespovratnih sredstava osiguran za poduzetnike, za koje teme će točno biti dodijeljen niti iz kojeg sektora će biti prihvatljiva poduzeća za prijavu na određen Poziv. Uzimajući u obzir kratke rokove vezane uz ugovaranje i trošenje namijenjenih sredstava, ključno je da poduzetnici što je moguće ranije saznaju koji tipovi investicija će biti prihvatljivi za financiranje bespovratnim sredstvima, kako bi na vrijeme pripremili zalihu svojih projekata.

Nadalje, sukladno trenutačnom prijedlogu NPOO-a, veliki broj investicija navedenih u temi gospodarstva isključivo su namijenjene javnim infrastrukturnim investicijama. To je najviše vidljivo u ciljevima C 1.2. Energetska tranzicija za održivo gospodarstvo, C1.3. Unaprjeđenje vodnog gospodarstva i gospodarenja otpadom te 1.4 Razvoj konkurentnog, energetski održivog i učinkovitog prometnog sustava. Smatramo da se navedenim niti na koji način ne postiže oporavak i/ili jačanje otpornosti gospodarskih subjekata, pri čemu se značajni iznosi bespovratnih sredstava, isključivo usmjeravaju prema javnim investicijama koje ne mogu generirati rast gospodarstva na način koji se postiže ulaganjem u privatni sektor. Valja naglasiti kako su poduzetnički projekti sufinancirani sa svega 20% do maksimalno 70% potpore, što automatski znači i velika dodatna ulaganja od strane poduzetnika. Međutim, isto nije slučaj s projektima u javnom sektoru koji su financirani s 85%, odnosno 100% potpore. Također, argument kako će se kroz javne investicije potaknuti gospodarstvo ne stoji, a s obzirom na to da su za ključne infrastrukturne investicije do sada često bile angažirane strane tvrtke s vlastitim stranim radnicima (izgradnja Pelješkog mosta od strane Chinese Road and Bridge Company te rekonstrukciji postojećeg i gradnji drugog kolosijeka željezničke pruge na dionici Križevci – Koprivnica – državna granica od strane Cengiz Insaat Sanayi ve Ticaret A. S.).

Zaključno, iz sažetka NPOO-a, trenutačno je nejasna uloga velikih poduzeća, odnosno ista se tek marginalno spominju i to prije svega u kontekstu dodjele financijskih instrumenata. Međutim, uključivanje velikih poduzeća u NPOO prijeko je potrebno jer su velika poduzeća presudna za oporavak gospodarstva zbog nekoliko glavnih razloga: i) visok investicijski potencijal - mogu iznijeti velike projekte koji će zaposliti tisuće radnika pa i podići gospodarsko-socijalni razvoj cijelih regija. ii) Imaju snagu komercijalizirati inovacije i promijeniti strukturu gospodarstva. iii) Imaju niže stope sufinanciranja, što znači da će za 1 kunu ulaganja veliko poduzeće trebati uložiti i do 4 kune vlastitih sredstava. iv) Imaju značajne kapacitete i mogu biti nositelj suradnje i umrežavanja između startup zajednice i znanstvenoistraživačkih organizacija, v) trenutačno sudjeluju u preslagivanju lanaca vrijednosti slijedom krize zbog covid-a te će zasigurno donositi odluke o tome gdje će smjestiti svoju proizvodnju i centre za istraživanje i razvoj.

Prijedlog Atlantic Grupe je da gospodarstvenici okupljeni u HUP-u moraju inzistirati na sljedećem:

1. Objava cjelovitog NPOO sa svim iznosima. Minimalno što je prihvatljivo je dostava detaljne razrade komponente gospodarstvo HUP-u na komentar i sugestije

2. Investicije u gospodarstvo u obliku grantova su potrebne za tvrtke svih veličina za sljedeće teme:

- a. Modernizacija proizvodnih kapaciteta i prilagodba industriji 4.0
- b. Zelena tranzicija gospodarstva
- c. Digitalna transformacija gospodarstva
- d. Povećanje inovativnosti kroz istraživanje u razvoj

3. "Top up" odnosno dodatna sredstva na najuspješnije natječaje iz prethodnog razdoblja. Naime, sredstva iz NPOO treba ugovoriti do 2023. godine te stoga ima smisla ići s onim natječajima za poduzeća za koje je potražnja bila daleko veća od ponude, te za koja već imamo spremne materijale. Naravno, uz prilagodbu natječaja da bi udovoljavali smjeru digitalne i zelene tranzicije, kao što je napravljeno s natječajem iz "React EU - jačanje konkurentnosti poduzeća ulaganjima u digitalnu i zelenu tranziciju" koji je u većini vrlo sličan nekadašnjim P6 i P15, samo je usklađen s "dvojnomo tranzicijom". Ovdje primarno mislimo na sljedeće natječaje:

- Povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja
- Povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u proizvodnim industrijama, turizmu i trgovini, s time da ga treba proširiti i na ostale djelatnosti prihvatljive po GBER-u
- Dodatni natječaji za proširenje proizvodnih kapaciteta, uz poštivanje načela digitalne i zelene tranzicije i uključivanje poduzeća svih veličina.

Atlantic Grupa d.d.